

האשה נקנית פרק ראשון קידושין לד.

עין משפט נר מצוה

שפ א ב ג מ"י פ"ב
מהל' ע"ז הלכה ג
סמך לחין מ:
שפא ד מ"י פ"א
מהל' עירובין
הלכה ח סמך עשין א
טו"ש ע"ז א"ח סימן שפו
סעיף ה:
שפב ו מ"י פ"ד מהל'
תפילין הלכה יג
סמך עשין כז טו"ש ע"ז א"ח
סימן לח סעיף ג:
שפג ז מ"י פ"ו מהל'
סוכה הלכה א סמך
עשין מג טו"ש ע"ז א"ח סימן
תרמ סעיף א:
שפד ח מ"י שם הל' ה
סמך ע"ז טו"ש ע"ז
א"ח ס"י תרל"ט סעיף א:

תורה אור השלם

- למען ידברו ימיכם וימי
בניכם על האדמה אשר
עבדו לך לאבותיכם לחת
לקדם כימי השמים על
הארץ. דברים יא כא
- בסבת חשבו שבעת
ימים כל האורח
בשדך אל שבו בסבתו.
ויקרא כב כג

גליון הש"ס

תוס' ו"ה מעקה בבחי'ד
הלאו א"ר. עין חולין
קמא ע"א מ"ה ל"ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה מעקה כי
כגון שנטלה ע"מ להחזירה
כ"י. ר"ל כשנטלה לפני
יאוש על מנת להחזירה
ואחר יאוש נמקד עליה שלא
להחזירה דהשתא ליכא לאו
ללא תוכל להפעל כדאיתא
בגל' מנאמא (דף כו:)
ואיכא משום שגט שטיס
עב"ל ה"טוב"א ציצור
כמות תוס' ועי' בעלמא
יוסף קרוב לזה:

תוס' ר"י חוקן

חוקן. א"ר דתני חוקן
מדבר פלוני אפילו הכי
חוקן למדין דאיכא טפי
דחייב הכי. ובפרק בכל
מעריך [עירובין כו, א]
חוקן מן המים ומן המלח,
ומתוך ר' יוחנן וחו
ליכא והא איכא כמחין
ומטריהו.

מוסף תוספות

- והיה מצי לימיר
טעמא גזירה שמה יקרב
טעמו בחוק שיש ויתפרנו
דהוי אלוכא דכ"ע אלא
לא חשש כיון דהלכתא
כר"ש. מוס' הרא"ש.
- ב. משמע מדורו כולוה
דא. מצות ציצית בלילה
ולכן נשים פטורות מן
הציצית. מוס' שנת כה:
ג. וצריך להחליט ציצית
לכל כסות יום אפילו
יתעשר בן בלילה וכסותו
לילה פטור אחר יתעשר
בן ביום. מוס' הרא"ש.
- ד. דאמינא וראיתא אחר
פוט לבסות לילה משמע

דכסות לילה פטורה אפילו כשלוכשה ביום. שם. ה. ואין הזמן גורם לחייב האדם ביום יותר מבלילה. ס. א. מוס' עין ל"ט
מית גורם. ו. וליפנין שפיר מתפילין לפטור נשים אע"ג דהו ממש כעין תפילין. מוס' הרא"ש. ח. ונשים חייבות בכל לא
תעשה. יט"ז. ט. דאכי תבנה בית חדש קאי שלא יבנהו לדעת כן לשום דמים בביתו. מוס' הרא"ש ועי' עמ"ל. י. ואית
כיון דמחוייב בהשבה איכא לאו דלא תגזול אע"ג דלא איתא לילה באיסורא מידי דהוה אכוש שכר שכיר דבריש איהו
נשך וי"ל דלא שייך לא תגזול מאחר שנתאייש. מוס' הרא"ש. כ. ובכי האי גזרתא דליכא לא תעשה ואיכא עשה איצטריך
לחייבו נשים בהו משום דהווי פטור עשה שלא הזמן גרמא. יט"ז. כ.

ותפילין וציצית. אע"ג דקיימא לן בהקומץ רבה (מנחות דף לו:)
לילה זמן תפילין והלכה ואין מורין כן מ"מ שפיר הוי
מזות עשה שהזמן גרמא שהרי אין נוהגין בשבחות וצי"ט כדדרשינן
בפרק המנולא תפילין (עירובין דף ק"ו). לפי שאין לריכין אות דשבת גופא
איכרי אות דכתיב כי אות היא וליצית

דחשבינן הכא מזות עשה שהזמן
גרמא אומר ר"י דהיינו כרבי שמעון
דבפרק התכלת (מנחות דף מג.) דסבר
לילה לאו זמן ליצית הוא ופוטרי נשים
כדאיתא התם וכן הלכה דהא דפיק
במה מדליקין (שבת דף כה: סה:) מפרש
טעמא דסדין פטורה מן הליצית גזירה
משום כסות לילה והיינו טעמא לרבי
שמעון דוקא^א ועוד קאמר בפ"ב
דברכות (דף י"ד: סה:) דבמערכבא אין
אומרים פרשת ליצית בלילה ומסיק
נמי א"ר אין מתחילין מדמתחילי
מערכבא וכוון למתחילין גמרינן^ב
ותימא היכי חשיב ליצית מ"ע שהזמן
גרמא למ"ד (מנחות דף מה.) ליצית
חובת טליה היא כיון דכלי קופסא
חייבין בליצית והתם ליכא זמן גרמא
כלל דיצין ביום צין בלילה חייבין^ג
ואפילו למ"ד (סו: סה:) ליצית חובת גברא
הוא קשה דמנו דכסות לילה פטורה
כשהוא לובשה ציוד^ד לאו כסות יום
חייבת לובשה ציוד^ה דהיינו אחריו
בירושלמי^ו כסות יום שלבשה בלילה
חייבת בליצית וא"כ היכי חשיב לה
זמן גרמא כיון שחייבת צין ביום וצין
בלילה^ז ואומר ר"י כיון שחייבין^ח מלי
במה שהזמן גרס לציצית ציוד יש לה
ליחשב זמן גרמא שזמן לציצית גורם
החייבין^ט **מעקה אבירה** ושליו
הקין. תימא לרבי בכל רבי כמיז לאו
במעקה כמיז (דברים כג) לא תשים
דמים בצינך אע"ג דמוקמינן ליה
(צ"ק דף טו:) למגדל כלב רע וסולם
רעוע דהיינו שימא צידים מ"מ אמי
נמי למעקה דהא דרשי בפיסרי^י ועשית

זו מזות עשה לא תשים דמים זו מזות לא תעשה ובאצידה נמי כמיז
(דברים כג) לא תוכל להפעל ובשלות הקן כמיז (סו: סה:) לא תקח האס
על הבנים וא"כ א"ר יהי נשים פטורות אפילו אם זמן גרמא והא
הוא הכתוב אשה לאש לכל עונשין^א שבתורה^ב ואומר ר"י דבכליה
משכחת בזה עשה בלא לאו במעקה אין שייך לא תשים דמים אלא
בזונה בית מתחילה על מנת שלא לעשות מעקה^ג אבל אם היה דעתו
לעשות מעקה ולאחר שנצאו נמלק או שעשה ונפל אין שם אלא עשה
דועשית מעקה ואז נשים פטורות ובאצידה נמי משכחת לה עשה
בלא לאו אכונן שנטלה על מנת להחזירה וכגון שנטלה^ד אחר יאוש
דהשתא לית זה לאו דלא תוכל להפעל וגם ליכא לאו דלא תגזול
(נמי ו' ואח"כ נמלק שלא להחזירה דהשתא אינו עובר אלא משום השב
תשיב^ה ושלוח הקן נמי כגון שלקח האס על מנת שלא ואח"כ נמלק
ולא שלחה דהשתא ליכא לאו כי אם עשה דשלח^ו משלח^ז וי"מ דמ"מ

סד"א

וספילין. וקסבר לילה לאו זמן תפילין אי נמי שבת וי"ט לאו זמן
תפילין הילכך כיון דאיכא שעתא דלא מייחבי בה זמן גרמא הוא:
אצידה. השבת אצידה: וכללא הוא. בתמימה וכי כלל קצוב הוא דכל
מזות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות: והרי איתא מזה. ליל ראשון

שהוא חובה דכתיב (שמות יב) בערב
תאכלו מזות^א וזמן גרס לה בנ"י בניסן
ונשים חייבות כדאמר בפסחים
(דף מג:) נשים חייבות באצידה מזה
דבר תורה שנאמר^ב לא תאכלו עליו
חמץ שבעת ימים תאכל עליו מזות כל
ששנו בכל תאכל חמץ ישנו ביום
אכול מזה ונשים איתנהו בכל תאכל
חמץ דמזות לא תעשה היא: וכן
שמחה. בגלגל דכתיב (דברים טו)
ושמחת בחגך אמה ויגד וצחק^ג:
תלמוד סורה. דאמרן לעיל (דף כט:)
נשים פטורות וכן פדיון הבן כדלעיל
בפירקין (סו: סה:) **ופריס ורביס.** ופריס
ציננות (דף סה: סה:) האש מלווה על
פריה ורביה אבל לא האשה וילף לה
מן וכזושה^ד איש דרכו לכזוה ואין
דרכה של אשה לכזוה וכל דלא קרינן
ציה וכזושה לא קרינן ציה פרו ורבו:
אין למדין מן הכללות. כל היכא דתני
כלל כי האי גזווגא כל מזות עשה וכו'
וכל מזות לא תעשה הכל חייבין
בראייה^ה אין למדין מהס דאיכא בזה
דלאו דוקא ואפילו מקום שנאמר בו
חוק דאיכא למימר מדאפיק האי דאפיק
ש"מ דוקא הוא ולא שייך מדי אפ"ה
אין למדין: **בכל מערכין.** עירובי
חליות: **ומשפסין.** שיטופי מצאות:
חוק מן המים ומן המלח. דמדי דזין
בעינן והי לא זייני שבצמקס מונומיו
כאן אדם תשובה דירמו ושביחמו:
והאיכא כמיז ופטוריו. מיני אוכלין
הס וקיס להו לרצנן דלא זייני: **גמירי**
מתפילין. במה מזינו מתפילין שהיא
מזות עשה שהזמן גרמא ונשים
פטורות אף כל וכו'. ולקמן^ו פריך

אדילין מתפילין לפטור נילף ממנה והקהל לחיוב: **גמירי מתלמוד סורה.**
דאיתקוש לדדדי ונשנתם לבנין (דברים ו) וכתיב בתריה וקשרתם
לאות: **מה תלמוד סורה נשים פטורות.** דכתיב לבנין ולא לבנותיה אף
תפילין נשים פטורות: ונקיש פטילין למוזוה^א. לנשי הנשים דכתיב
בתריה וכתיבתם על מוזות וימא מה מוזזה נשים חייבות כדלקמן אף
תפילין נשים חייבות. ומשנינן תפילין לת"ת איתקוש צין בפרשה
לראשונה דפרשיית לעיל צין בפרשה שניה והיו לטוטפות צין עייניס
וסמך ליה ולמדתם אותם את בניס: **פטילין למוזוה לא איתקוש**
בשניה. שמתלמוד תורה מפסיק ביניהם: **ונקיש מוזוה לתלמוד סורה.**
כדאיתקוש בפרשה שניה דסמך ליה וכתיבתם וימא נשים פטורות:
לא ס"ד. לפטור נשים מדתלה מתן שכרה צריכי ימיס ונשי נמי
בעי חיי: **האורה הולוא אם הנשים.** ברייתא היא במסכת סוכה:

איצטריך

איכא נפקותא כשיהיה לאשה לקיים מזות עשה דאי הוה אמינא דנשים פטורות מעשה דלאו הזמן גרמא כמו כן יהיו פטורות מן הלואין דאיכא
למימר דאחי עשה ודחי ל"ת אבל כשהן חייבות בעשה דלאו הזמן גרמא אז לא יבא עשה אחר וידחנו דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה אף
הקשה הר"ר יוסף מארץ ישראל על פירוש זה א"כ גבי אין מדליקין בשמן שריפה צי"ט (שבת דף כה:) משום דצי"ט עשה ולא תעשה ושריפת
קדשים אינה אלא עשה אשה שאינה חייבת בעשה צי"ט דהו זמן גרמא וכי תוכל להדליק בשמן שריפה צי"ט וכ"ת אין הכי נמי אמאי לא
לישתמיט תנא דלא אמר לך אלא מאי אית לך למימר דעשה שיש עמו לאו אף הלאו אלים ולא דחי ליה עשה אף הכא הלאו אלים^א:
בב"ב מעריבין. פ"י בקוונטרס^ב צין עירובי חליות צין עירובי תחומין ולא נהירא דהא צעירובי חליות צעין פת^ג לכך נראה בכל מעריבין
עירובי תחומין דוקא^ד **גברא בעי חיי נשי לא בעי חיי.** אע"ג דהאי קרא דרשינן צין ציה מדליקין (שבת דף נג:) גבי ציטול תורה
בעון ציטול תורה בניס קטנים מהים מ"מ לא הוי כי אם אכמתכא בעלמא דהא דכתיב כי הוה חייב דמשמע אשה נמי חייבת בת"מ מהאי
טעמא גברא בעי חיי י"ל דקרא לא קאי אתלמוד תורה אלא אקיום מזות כלומר התורה מלמדת לך מזות שהם חייך ועוד יש לומר דאין
ה"ע דהאי קרא קאי צין אתלמוד תורה כדאמר התם וצין אמונה כדאמר הכא מיהו אין סברא לומר דנחייבו נשים בתלמוד תורה משום
סברא דגברי בעי חיי וכו' כיון דאשכחן מיעוטא בגייהו כדאמר לעיל^ה והודעתם לבנין ולא לבנותיה אבל מוזוה דליכא מיעוטא כלל אלא
משום דרואה להקיש מוזוה לתלמוד תורה רואה לפטור נשים יש סברא לומר דאחי כדאמר דגברא בעי חיי ומפקא מהיקישא ומחייבי נשים במוזוה:

מן הכללות. כל היכא דמן כלל לא אמרינן דוקא הוא, דאיכא כלל דלא דק במילתיה ואיכא מילי דליטנהו כשהוא כלל
(שדוכין כו.) ואפי' במקום שנאמר בו חרץ. מדבר פלוני דאיכא למימר מדאפיקי להאי ודאי דק ככלליה אפילו הכי לא
ליקנין מיהי דלמלא שיר ולא אפיק כל מאי דבעי. בכל מעריבין. עירובי חליות ותחומין, ומשתתפין. מבזבז, חרץ
מן המים וביתא. דלאו מדי דמון. וטעמא דעירובי תשום דדעיתו ודחיתו במקום מונומיו הוא וכוון ששנו כל בני התלך
כדי מונו ציות אחד, נעשה כאלו כולן דרים בתומו ומנאלו כולן רשות אחת וכן צעירובי תחומין נעשה נמי ששנו שם ומס
יו לו אלפים אחת לכל רוח, ולכן דבר מונו צעין (שם כו.). **תפילין.** נמי מזות עשה שהזמן גרמא דכתיב לילה וסבת מזה
ומן פטילין ניהו (ברכות כו.) ונקיש מוזוה לתלמוד תורה. דכתיב ולמדתם אותם את בניס וממך ליה ומתבתם מזה
תלמוד תורה פטורות ואע"ג דאין הזמן גרמא רחמנא פטריהו דכתיב את בניס ולא צנוטיס אף מוזוה נשים פטורות (ברכות כו.)
כא.) נשי לא בעי חיי. בתמימה (ברכות כו.) האורה. בני ישראל ישנו בנסות, מיומן שנאורחים, להולוא את הנשים (סוכה כו.).